basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2026

KWAZULU-NATAL

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

Kopiereg voorbehou

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word). Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: DRAMA

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1.1	• Hy moes gemeenskapsdiens doen. • Hy moes honderd/100 ure gemeenskapsdiens doen. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.1.2	• (By) Silwerkloofstalle • (Op) (Wilma se) perdeplaas • By Wilma *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.1.3	• Sy ma het min geld verdien. • Daar was nie geld vir 'n troeteldier/'n pop wat net eet en piepie nie. • Daar was nie geld om vir troeteldiere te sorg nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.1.4	• Wilma het Lucky gelos (om hek toe te hardloop). • Wilma het die prokureur gebel (om Lucky te kom haal). *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.2	D/kan aanvoel of mense goed of sleg is.	1
1.3	Wilma	1
1.4.1	D/Lucky was kwaad omdat hy arm was.	1
1.4.2	C/Lucky het gespot oor sy ma wat werk toe loop.	1
1.4.3	E/Lucky het gevoel dat Wilma hom nie vertrou nie.	1
1.4.4	A/Lucky was ongeduldig met Lady Jane.	1
1.5	• Wilma het vir Lucky gewys wat hy moes doen. • Wilma het Lucky se selfoon gevat en in haar sak gesit. • Wilma het vir Lucky vertel van die kinders wat by haar kom perdry. • Wilma het vir die prokureur gesê dat Lucky by die grootpad vir haar wag. *(Die kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurtenis wat op die regte plek is.)*	1 1 1 1
1.6.1	gesond	1
1.6.2	die beste van jou eie omstandighede moet maak	1

1.7	Wilma het … • hom meer as een kans gegee. • hom steeds laat terugkom plaas toe (al was sy kwaad vir hom). • vroeg die tweede Saterdag sy selfoon teruggegee. • nie vir die prokureur/mevrou Bekker vertel wat Lucky alles op die plaas verkeerd gedoen het nie/oor Lucky gekla nie. • vir mevrou Bekker/die prokureur gesê dat alles goed gegaan het. • vir mevrou Bekker/die prokureur gesê dat Lucky tyd nodig het (om aan te pas)/nog moet leer om te luister. Wilma ... • wou hê dat Lucky moet verander. • was geduldig. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.8	• Lucky het nie Binki se toestemming gevra/gehad om dit te doen nie. • Lucky het geen reg gehad om dit te doen nie. • Binki se selfoon is haar persoonlike besitting. • Dit is elke mens se keuse om te besluit wie jy op jou kontaklys wil hê. • Lucky het nie Binki se privaatheid gerespekteer nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.9	Ek sou … • (ook) kwaad/gefrustreerd gewees het. • (ook) gevoel het dis onregverdig. • (ook) nie daarvan gehou het om die stalle skoon te maak nie. • (ook) negatief/vyandig gevoel het. • aanvaar het dat dit my straf is vir iets wat ek verkeerd gedoen het. • probeer het om positief te wees/uit my foute te leer/reg te maak wat ek verbrou het. • bang gevoel het want ek ken niemand daar nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10	Die skrywer wys/beklemtoon … • Lucky se frustrasie omdat hy regtig nie weet wat om te doen nie. • dat Lucky nie gewoond was aan diere/troeteldiere nie. • Lucky se ongelukkigheid/woede (oor sy arm huislike omstandighede). • dat Lucky almal behalwe homself vir sy probleme blameer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.11	Dukie	1
1.12	• Binki se hondjie is dood (tydens die brand). • Binki het littekens (as gevolg van brandwonde). • Hulle huis het afgebrand. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.13.1	Sabrina	1

1.13.2	besigheidsvrou	1
1.13.3	naweke	1
1.13.4	twaalf	1
1.14	sarkasme	1
1.15.1	C/Binki het op haar eie klein takies op die perdeplaas gedoen.	1
1.15.2	E/Lucky het gedink dat Binki hom sou haat as sy weet wat hy aan diere gedoen het.	1
1.15.3	B/Binki se ma het die foon in haar oor neergesit.	1
1.15.4	D/Binki het besluit sy het haar ma nie nodig nie.	1
1.16	• Binki het niks verkeerd gedoen nie. • Binki se ma/Sabrina het haar by die perdeplaas gelos/gebêre/vir Binki gegril. • Binki se ma was te besig/het te hard gewerk (om aandag aan haar te gee). • Binki se ma was dikwels weg van die huis af en kon Binki nie alleen laat nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.17	B/wys wat die karakter op daardie oomblik doen.	1
1.18.1	was Binki bang vir die perde	1
1.18.2	tevrede	1
1.19	• Wilma kon nog 'n kind help/van perde leer/haarself help as sy Binki help. • Wilma het (aangename/rustige) geselskap gehad. • Binki het haar met die werk op die perdeplaas gehelp. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.20	Lucky het … • geleer dat ander mense ook probleme het/swaarkry. • geleer om ander mense/diere te respekteer. • sy (wrede) houding teenoor diere het verander. • nou sy ma se liefde/sorg waardeer. • geleer dat nie alle wit mense ryk is nie. • geleer dat nie alle ryk/wit mense sleg is/op arm mense neersien nie. • geleer dat geld jou nie gelukkig maak nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

1.21.1	Ek sou … • eerder met haar probeer vriende maak het/vriendelik met Binki gewees het. • Binki nie allerhande name genoem het nie. • nie lelike goed vir Binki gesê het nie. • nie oor goed gepraat het wat Binki hartseer maak nie. • nie my frustrasies op Binki uitgehaal het nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat kan nie net die teenoorgestelde van die stelling gee nie).*	1
1.21.2	• Lucky het Binki glad nie geken nie/niks van haar omstandighede geweet nie. • Binki was altyd vriendelik/gaaf met hom. • Wilma het gesê Binki verdien nie sy goor houding/ boeliegedrag nie. • Dis verkeerd/lelik om ander mense ongelukkig/hartseer te maak/te terg. • Dis nie Binki se skuld dat hy gemeenskapsdiens moes doen/arm was nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL AFDELING A:	**40**

AFDELING B: KORTVERHALE

VRAAG 2*: LUGSPIEËLINGS* – Myicelie Pienaar

VERHAAL A: "DIE TWEE GESINNE VAN LIZZIE MNQEBISA" – Myicelie Pienaar

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	• Boeta • Lizzie se seun *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.1.2	• Vensters was • Vloere vryf/stof opvee • Afstof/poets/vryf • Stryk • Beddens opmaak • Tee maak *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.1.3	• Sy wou haar aftreehuis in Molteno klaar maak/bou. • Sy wou hulle (liewer) oor Krismis/Kersfees verras. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

2.1.4	• Sy wou vir haarself tee maak. • Sy wou phone/bel. • Sy wou iets bak (vir die committee meeting). *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.2	D/nog jonk is.	1
2.3.1	E/Estrelita is geskok oor Lizzie wat so geld uitgeleen het.	1
2.3.2	A/Beate was bekommerd dat Lizzie nie van die geskenk sou hou nie.	1
2.3.3	D/Pa was onseker oor Estrelita se besluit om Lizzie se kinders te gaan haal.	1
2.3.4	C/Tanya was vies omdat Beate te veel praat.	1
2.4	geld	1
2.5	• Op Bloemfontein het almal by Ouma oorgeslaap. • Vrydag het almal gehelp om te pak en padkos te maak vir Grahamstad. • Lizzie het die spaarkamer vir haar kinders reggemaak. • Naby Molteno het Estrelita besluit om Lizzie se kinders te gaan oplaai. *(Die kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurtenis wat op die regte plek is.)*	1 1 1 1
2.6.1	gesinsverhoudinge	1
2.6.2	moet jy onthou dat nie almal van verrassings hou nie	1
2.7	• Sy het nie daarvoor betaal nie. • Sy het Estrelita se goedheid misbruik. • Die hoë koste het Estrelita kwaad gemaak. • Estrelita het met haar daaroor gepraat. • Sy het nie haar werk klaargekry nie. • Sy het op Estrelita se onkoste die stokvel bedryf. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.8	• Die kinders en Estrelita se gesin was vreemdelinge vir mekaar. • Dit het gewys dat sy omgee vir die kinders./Sy wou nie hê die kinders moes dalk hartseer/ongelukkig wees nie. • Die kinders het min klere gehad. • Sy wou nie vir Lizzie in 'n moeilike posisie plaas nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

2.9	Ek sou ... • (ook) kwaad gewees het. • (ook) gevoel het dat ek nie in ag geneem is nie. • (ook) nie daarvan gehou het dat ander mense in my lewe inmeng nie. • dankbaar gewees het om my kinders te sien. • bly gewees het dat ek nie vir hulle moes betaal nie. • probeer het om dit lekker vir die kinders te maak. • die beste van die situasie probeer maak (ter wille van die kinders). *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.10	Die skrywer ... • fokus op die twee karakters. • laat albei karakters spesifieke dinge teenoor mekaar doen om te wys hulle gee om vir mekaar. • beklemtoon dat Lizzie partydig is teenoor Beate/verskonings maak vir Beate om haar uit die moeilikheid te hou. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat kan ook spesifieke voorbeelde noem, bv. die briefie wat Beate vir Lizzie geskryf het.)*	1
		[20]

VERHAAL B: "DIE PRENTJIESMAKER" – PJ du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.11	Die prente ... • was vrolik. • was mooi. • het Ubombo se liefde vir die lewe gewys. • was van werklike mense/het die mooi van regte mense gewys. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.12.1	aasvoëls	1
2.12.2	geskok	1
2.12.3	lyne	1
2.12.4	droogte	1
2.13	Hulle ... • het gevoel hulle moét dit in die hande kry. • wou dit in hulle galery uitstal. • het gesê die prent is wonderlik. • kon nie glo dat so iets uit Afrika kom nie. • het daarvoor betaal. • wou persoonlik met Ubombo praat. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
2.14	C/nie regtig wou hê die egpaar moes na die prent kyk nie.	1

2.15	personifikasie	1
2.16	Ubombo het die esel by die priester gekry. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.17.1	C/Hy het liewer in die sand geteken as om te speel.	1
2.17.2	A/Hy het nie sy verfgoed gebêre nie.	1
2.17.3	D/Sy was ontevrede toe dit begin reën.	1
2.17.4	B/Sy kon nie self met Ubombo praat nie.	1
2.18.1	geluk	1
2.18.2	ongelukkig	1
2.19	Sy het … • nie respek gewys nie. • sonder toestemming na die prent gaan kyk. • nie Mthemba se kultuur gerespekteer nie. • net gedoen soos sy wou. *(Enige EEN of soortgely aan bogenoemdek)*	1
2.20	Hy kon ... • baie bekend geword het. • baie ryk geword het. • vir sy mense (met die geld) gesorg het. • sy kunswerke geniet het. • die respek en erkenning gekry het wat hy verdien. • sy oudag rustig deurbring. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.21.1	Ek sou ... • dit dadelik vir hulle gewys het. • meer geld vir die prent gevra het. • gevra het hulle moet Ubombo na die galery toe vat dat hy kan sien wat ander kunstenaars teken. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.21.2	• Die prent is kosbaar/waardevol. • Ubombo het erkenning en eer verdien. • Dit sou baie vir al die mense beteken het. • Dit was Ubombo se beste skepping/prent. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[20]

TOTAAL AFDELING B:	**40**
GROOTTOTAAL:	**40**

Kopiereg voorbehou